

тѣ не можеха да извадятъ нито хлѣбъ за домочадиата си, нито да се молятъ въ свои църкви, нито да се учатъ въ български училища. Наистина, турцитѣ бѣха разрешили да се отворятъ тукъ-таме български училища, но когато нѣкои българчета добиваха висше образование въ чужбина, не имъ даваха служби, нито имъ разрешаваха да упражняватъ свободни занаяти.

Така българитѣ въ турската държава много страдаха. Най-сетне тѣ образуваха тайни бунтовни комитети и вдигаха нѣколко въстания, отъ които най-голѣмо бѣ Илинденското, което стана презъ 1903 година. За да обезсилятъ българитѣ, турцитѣ улесниха сърби и гърци да се вдигнатъ противъ нашия народъ, да му отнематъ църквитѣ, училищата, пазаритѣ и да го принуждаватъ да се отрича отъ своя езикъ и своя родъ.

Война за освобождение на Македония

Воплитѣ и страданията на братята българи въ турско стигнаха въ България и развълуваха цѣлиятъ народъ. Всички казаха: бива ли да оставимъ нашитѣ сънародници, вѣрнитѣ синове на Самуила, на свети Климента и Наума, на отецъ Паисия да изнемогватъ и измиратъ подъ чуждо иго?

Българскиятъ царъ и българскитѣ министри чуха народния гласъ. Войската бѣше подготвена, правителството повѣрва на сърби и гърци, направи съ тѣхъ приятелски съюзъ, и всички заедно, като едновѣрни братя, обявиха война въ 1912 година презъ есеньта. На България се падна най-тежката работа, и тя не се посрами. Храбритѣ и въодушевени български войски разбиха неприятеля и освободиха българитѣ въ Южна Тракия и Македония. Всичко до тука бѣше добре. Но когато дойде да се раздѣлятъ освободенитѣ земи между победителитѣ, сърби, гърци и румъни се отметнаха отъ договоритѣ, нападнаха България и заграбиха нейния дѣлъ. Това тѣ направиха отъ завистъ, въ 1913 година.